

Tại Sao Tôi Thích Paris

Ngọc Hạnh

Sáng nay nhìn qua cửa sổ thấy lá cây phong trước nhà sắc màu rực rỡ như cô dâu khoác áo mới, tôi chợt nhớ lần đến Paris mùa Thu và lời hứa hôm nào. Tính ra tôi đến Paris ít nhất 5 lần, không kể những lần đến Pháp nhưng không ghé Paris như tháng 9/17 vừa qua. Tôi đã viết 1 bài về Paris vào Mùa Xuân 1999. Nghĩ lại không phải tất cả du khách đến Pháp đều viếng Paris, có người thăm địa phương khác như Marseille, Lyon hay Nice... Tôi xin kể những tôi điều còn nhớ về nơi được gọi kinh thành hoa lệ.

Đại Cương:

Paris thủ đô nước Pháp, thành phố văn minh, trung tâm văn hóa, nghệ thuật, thời trang, lãng mạn, nơi du lịch lý tưởng của mọi lứa tuổi... Paris lúc nào cũng nhộn nhịp, bộ hành đông đúc và chen chúc giống Nữ Ước Hoa kỳ, suốt cả ngày nhất là vào giờ làm việc hay lúc tan sở. Ban đêm bớt hơn chút ít. Đường thường bị kẹt xe nhích nhích từ chút một tuy phần lớn dân Paris di chuyển bằng xe điện ngầm Metro. Nhiều lắm, đi một khoảng ngắn thấy trạm Metro. Khoảng 10 sáng đường phố tương đối vắng hơn chút ít. Thời gian ấy họ thong thả không hấp tấp vội vàng như buổi sáng. Các nhà văn nhà báo, thiên hạ tặng cho Paris, thủ đô nước Pháp danh hiệu "Kinh Đô Ánh Sáng" gồm 12 triệu dân theo thông kê năm 2009. Ngày xưa các ông bà nhà giàu, các điền chủ lớn cho con du học bên Tây, thường là Paris, nơi nổi tiếng có những trường Đại học tốt và cũng nổi tiếng chốn ăn chơi. Qua sách vở dân Paris lịch lãm trong y phục, giao tiếp, ẩm thực. Họ ăn uống cầu kỳ, sang trọng, thay muống nĩa lia chia, bữa ăn thường kéo dài, rượu nọ rượu kia và vừa tráng miệng vừa chuyện trò nên mất nhiều thì giờ so với người Mỹ.

Còn nhớ vào khoảng năm 1990 cô em và tôi đến Paris khi cô cháu còn là sinh viên ngụ trong apt nhỏ tại Paris. Căn hộ 1 phòng ngủ, có nhà tắm, bếp nhưng cái nào cũng nhỏ gọn gàng xinh xắn. Phòng khách có salon kéo ra thành giường ngủ. Lần ấy chúng tôi đi Paris 15 ngày. Sau này còn đi ăn cưới cháu, viếng mùa Thu Paris... Vào ngày nghỉ mấy cô cháu nhẵn nha đi xem các cảnh đẹp thành phố, các cửa hàng dọc theo con các đường. Ngày nay cô cháu vui tinh ấy nhà cao cửa rộng, con đang học đại học. Khu vườn cây rộng phía sau và những cây cỏ thụ trước sân nhà cô vào mùa Thu lá thay màu đẹp tuyệt. Đó là lúc vợ chồng cô mời bà con bạn bè đến ăn uống nhẹ nhàng, hàn huyên và ngắm lá vàng.

Đi bộ trên đường phố Paris thú vị với những cửa hàng sang trọng bày các hàng hóa đắt tiền, giày, ví, quần áo, nhìn cũng vui mắt. Paris nổi tiếng về thời trang trên thế giới. Mỗi khu phố có một loại khách hàng riêng thí dụ khu phố toàn hàng hiệu dành cho quý khách nhiều tiền sang trọng. Khu Passy cho người trung lưu và cũng có những tiệm buôn cho người bình dân thu nhập giới hạn rất đông khách. Tôi liên tưởng khu phố đại lộ Nguyễn Huệ, Saigon cho những người nhiều tiền và khách ngoại quốc, các tiệm buôn đường Lê Lợi cho người có lợi tức khá và các sạp bán giày dép, quần áo, và hàng hóa thông dụng cho người bình dân bên trong chợ Saigon hay chợ An Đông Chợ lớn.

Paris có những kiến trúc cũ giống các kiến trúc đường Trần Hưng Đạo, Ngã Sáu, và bùng binh Saigon trước 1975. Paris có nhiều tiệm cà phê hè phố, (café terrasse), các cửa hàng sang bày bàn ghế đẹp thông trước cửa tiệm cho khách vừa thưởng thức cà-phê, vừa xem ông đi qua bà đi lại, nhìn mây trắng trời xanh... Ăn sáng nơi này khá đắt. Đi ngang qua tiệm mùi bánh nướng, mùi cà phê thơm ngát. Hè phố Paris thường rộng rãi có đến 6 hay 8 mét chiều ngang. Đi gần thì mấy cô cháu đi bộ, đi xa dùng xe điện ngầm. Thời kỳ ấy trạm xe metro Paris, phần dưới mặt đất không sạch sẽ như trạm metro Hongkong hay Washington DC. Trên mặt đường trạm metro có các nghệ sĩ đường phố đánh đàn và hát, các họa sĩ vẽ phong cảnh... Có khi họ lên xe đàn và hát trong một vài trạm và rời xe trạm kế tiếp. Cô cháu nhắc chi em tôi cẩn thận vì trên xe điện người móc túi tài lắm và họ thường ăn mặc tử tế để không bị chú ý.

Vườn Hoa Tuileries

Dân Paris trồng hoa khắp nơi: trước sân nhà thờ, trường học hay biệt thự tư gia đều có những bồn hoa cắt tỉa gọn gàng rất đẹp. Họ còn trồng hoa tươi tốt phía bên ngoài cửa sổ. Đi mỗi chân mấy cô cháu vào công viên xem hoa và nghỉ chân trên những băng ghế đặt rải rác trong vườn. Tiếng chim hót riu rít, gió mát, nắng vàng nhẹ nhàng, hoa cỏ màu sắc rực rỡ thật vừa khỏe người vừa vui mắt. Các cụ già nhàn hạ ngồi đọc báo, đọc sách trên các băng gỗ dưới bóng mát tàng cây. Xa xa mấy ông họa sĩ bên giá vẽ chăm chú làm việc. Cũng có những đôi tình nhân thì thầm tâm tình trên ghế đôi đặt nơi góc vườn. Trẻ em tung tăng chạy nhảy bên người mẹ hay cô vú em?. Những cảnh này làm tôi bùi ngùi nhớ quê hương nhớ vườn Tao đàn và công viên gần viện bảo tàng Saigons trước năm 1975, cũng nhiều hoa lạ, có hồ nước trồng hoa sen hoa súng...

Nơi chúng tôi ghé vào là **công viên Tuileries**, vườn hoa lớn nhất nước Pháp trung tâm Paris, trước kia là cung điện hoàng gia, đối diện viện bảo tàng Louvre. Nơi này rất rộng, thảm cỏ xanh mượt, nhiều

hoa lạ, tươi thắm rực rỡ, có hồ nước, sân chơi trẻ em và rất nhiều tượng điêu khắc khéo léo, tượng vua Louis XIV. Vườn hoa Tuileries do kiến trúc sư Le Nôtre vẽ đồ án. Trong vườn Tuileries có con nhện bằng kim khí màu đen khổng lồ, cao 3,9 mét hay 3,1 mét? Tôi không chắc lắm. Cô cháu cho biết bà Louise Bourgeois tốt nghiệp trường Mỹ Thuật vẽ kiểu (design) con nhện, biểu tượng của phụ nữ hận, ghét quý ông vì con nhện sau khi làm tình giết chết con đực. Tôi không biết chuyện này có thực không vì không cách nào kiểm chứng, xin độc giả xem cho vui thôi. Bà Louise hận bố không đối xử tử tế với mẹ. Tuy thế bà có chồng. Có lẽ người chồng khéo léo làm cho bà quên đi sự giận hờn, hận quý ông. Vườn hoa Tuileries cũng là địa điểm tập trung các cuộc biểu tình dân Paris. Chúng tôi chỉ nghỉ chân, chụp vài ảnh kỷ niệm xong tiếp tục đi nơi khác, thăm một phần nhỏ công viên xinh đẹp, nơi có lịch sử phong phú nhất nước Pháp.

Quảng trường La Concorde:

Nằm cuối đại lộ Champs Elysee, rộng, đẹp hơn tất cả các quảng trường khác ở Paris. Cột Obelisk bằng nguyên khối đá không ráp nối nằm giữa 2 hồ nước xinh đẹp, có vòi phun cầu kỳ từ miệng các tượng hình cá màu vàng óng ánh. Những nàng cá vàng mồm phun nước liên tục này được các mỹ nữ và mấy vị nam giới bóng bệ trên tay đứng đều đặn chung quanh hồ, là những tác phẩm nghệ thuật tinh xảo, đẹp tuyệt, dáng dấp khác nhau. Cột đá Luxor Obelisk từ đền thờ Luxor Ai Cập, hơn 3000 tuổi là quà tặng chinh quyền Ai Cập cho nước Pháp. Cột đá quá nặng di chuyển khó khăn, phải đóng chiếc tàu đặc biệt, từ Ai Cập về Pháp mất 2 năm. Mất thêm 3 năm để hoàn thành việc dựng cột đá cao 23 mét gồm cả bệ 9 mét, nặng 25 tấn, chóp mạ vàng 3,5 mét.

Cột Obelisk khắc đầy ngôn ngữ, hình chim, thú Ai Cập chung quanh cột. Lúc khánh thành có khoảng 20.000 người tham dự, theo bách khoa toàn thư. Đứng từ quảng trường La Concorde có thể thấy tháp Eiffel xa xa... Buổi tối nơi này ánh sáng chan hòa đẹp vô cùng. Du khách ngoại quốc đông lắm.

Đại lộ Champs Elysees trước khi hoàn môn với hàng cây xanh thẳng tắp, cắt tỉa cẩn thận, ban đêm rực rỡ ánh đèn, nơi thu hút du khách từ bốn phương thăm viếng. Các kiều nữ phấn son nhờ nhờ đi lại dưới hàng cây xanh, kiếm khách nơi đây, theo lời chị dâu tôi nhưng chẳng biết đúng không.

Viện Bảo Tàng Louvre:

Nơi này và vườn hoa Tuileries tôi biết chút ít trước khi viếng thăm lúc còn đi học và qua sách báo. Tuy thế được thấy tận mắt vẫn thú vị hơn. Nếu nhìn mỗi đồ vật trong

viện ½ phút một món phải 4 tháng mới xem hết mọi thứ trong viện, theo lời anh họ tôi. Xin kể sơ lược về viện bảo tàng nổi tiếng trên thế giới. Thời xa xưa Louvre là cung điện các vua Pháp qua nhiều triều đại và nhiều thế kỷ. Đến vua Louis 14 vào thế kỷ 17, vua và triều thần dời cung điện về Versailles rộng lớn, nguy nga tráng lệ, xinh đẹp hơn. Cung điện sửa sang lại thành viện bảo tàng, mở cửa cho công chúng xem ngày 10/8/1793. Viện có 300.000 tác phẩm đủ loại gồm 2 tác phẩm quý báu: danh họa La Joconde của Leonard de Vinci và tượng thần Vệ Nữ Milo của Hy Lạp. Thời kỳ đó viện có 90 thang máy, 1500 nhân viên (năm 1999). Tôi đến Louvre 2 lần chỉ thăm vài gian phòng. Nên đi sớm để khỏi phải sắp hàng lâu.

Nhà thờ Sacre Coeur và khu Montmartre:

Nhà thờ rất đẹp, xây vào thế kỷ 19 năm 1875, nằm trên đỉnh đồi Montmartre cao, phải leo lên nhiều bậc thang rộng rãi hay đi thang máy. Nơi này cũng là điểm nóng du lịch, tuy du khách ít hơn nhà thờ Đức Bà chút ít, khoảng 8 triệu du khách hàng năm. Gần đây quảng trường Tertre (place du Tertre) nhỏ lát đá cây xanh bóng mát, có nhà hàng và quán bán thức ăn, nước giải khát, quà lưu niệm, tranh ảnh. Các họa sĩ ngồi dưới bóng cây, hay cây dù to hí hoáy vẽ chân dung hoặc phác họa, nhanh lắm, 15 phút là xong. Khách ngồi làm mẫu hay đưa cho họ cái ảnh mẫu cũng được. Nơi này rất đông khách từ khắp bốn phương, ồn ào náo nhiệt. Chị dâu tôi gọi nơi này là "khu nghệ sĩ". Anh tôi cho biết các họa sĩ tên tuổi Claude Monet, Pablo Picasso, Pierre-Auguste-

Renoir... cũng từng vẽ khu này khi chưa nổi tiếng. Có vài họa sĩ Việt Nam hành nghề nơi đây lâu năm. Theo tôi nếu đến Paris không đến thăm "khu nghệ sĩ" cũng tiếc.

Ngoài những nơi này chị em tôi còn được anh chị đưa đi xem các cây cầu bắc ngang sông Seine, Quai St Exupéry có các tàu thuyền nhỏ đậu san sát dưới bến, các lâu đài ngoại ô Paris: Château de Rambouillet cổ kính, rừng Rambouillet thơ mộng; Château d'Auvers với Jardin à la Française có sân trồng cây kiểng cắt xén đẹp, khéo léo như tấm thảm màu xanh được dệt cầu kỳ cẩn thận; thăm mộ anh em danh họa Vincent và Theodore Van Gogh nằm bên cạnh nhau.

Tôi xin kể câu chuyện dành cho quý nữ độc giả. Một hôm con gái lớn anh chị mời chúng tôi ăn cơm Tây và dùng rượu...Tây. Thừa quý vị tôi vốn nhà quê, thỉnh thoảng có dùng chút ít rượu vang đỏ và trắng trong các buổi tiệc, nay cháu rể ân cần mời mọc, mua rượu Armagnac trên 200 euros 1 chai, tôi tiếc tiền quá. Cháu rể bảo "*Cô ơi, rượu này là loại thượng thôi, có loại cả ngàn Euros*". Khi ấy anh tôi cho biết rượu Armagnac vô hại, làm người ta vui hơn, giúp hồi phục trí nhớ, dễ tiêu hóa, chậm già lão và còn làm cho da hồng hào xinh đẹp hơn... Anh nói thêm trước khi thưởng thức rượu nên làm cho cái ly ấm, ôm bụng ly vào hai lòng bàn tay vài phút. Dùng loại ly có chân, miệng nhỏ bụng phình ra. Nếu lắc cái ly, rượu dính thành ly và chảy xuống từ từ là rượu cũ, ngon. Ngoài ra nhấm nháp mỗi lần chừng 1 muỗng cà phê. Rượu rót ra vài phút, nồng độ sẽ nhạt đi còn mùi trái cây rất thơm và ngon. Rượu Armagnac 50, 70 tuổi mắc tiền óng ánh màu hổ phách, đẹp và ngon. Thừa quý vị nữ lưu, tôi không biết đúng hay sai, kể cho vui thôi

Thật ra tôi còn nhiều kỷ niệm với Paris như thăm điện Versailles, Khải hoàn môn, ngắm Paris về đêm, tháp Eiffel, xem trình diễn ca vũ nhạc, đi siêu thị Pháp, chợ Tàu quân 13, ăn kem ở cà phê trottoir mà mắc quá chừng... xin kể lại vào dịp khác. Tôi thích Paris vì được ở lâu đến 2 tuần, thăm ngắm nhiều nơi. Các địa phương khác tôi chỉ ở tối đa là 3 ngày, có khi chỉ một ngày như cỡi ngựa xem hoa, không ghi lại là quên hết. Mong bài viết ngắn này giải thích được lý do tác giả thích Paris và hài lòng độc giả.

Ngoài sân lá vàng rơi lác đác, nếu nắng đẹp may ra lá còn khoe màu sắc được năm ba ngày nữa. Trái lại gặp mưa to gió lớn chỉ qua đêm lá sẽ rơi rụng tơi tả tro cành. Nghĩ lại Thu của đất trời, Thu đi Thu lại về, còn loài người thì Thu đi Đông đến và sẽ về với cát bụi. Mong mọi người trong tuổi mùa Thu tham gia sinh hoạt nhẹ nhàng, lạc quan, giữ gìn sức khỏe để khỏi bận lòng gia đình, con cháu, bằng hữu thân thương

VIRGINIA, mùa Thu 2017

Ngọc Hạnh